

FORRÁS:

http://mandiner.hu/cikk/20140117_megalakult_a_veritas_tortenetkutato_intezet

Elfogulatlanul?

Megalakult a VERITAS Történetkutató Intézet

belföld, történelem, Szakály Sándor, XX. század, VERITAS Történetkutató Intézet, Veritas.

2014. január 17. 11:05

Megkezdte munkáját a kormány által alapított VERITAS Történetkutató Intézet. Az intézet vezetője, Szakály Sándor kiemelte: a történészeknek arra kell figyelniük, hogy az ország történetének minden eseményét illik elfogultságtól mentesen bemutatni, így például a fehérterrort vagy a holokauszt magyarországi történetét is.

Megalakult a VERITAS Történetkutató Intézet, amely 25 alkalmazottal februártól kezdi meg a működését. Az intézmény három kutatócsoportba szervezve foglalkozik az 1867 és 1990 közötti időszak történetével – mondta Szakály Sándor, az intézet főigazgatója az MTI-nek adott interjújában. Terveik között említette, hogy konferenciát terveznek Megszállástól megszállásig címmel, amely az 1944. március 19-ei német megszállás utáni időszaktól tekinti át a magyar történelem tragikus 1944-1945-ös éveit, beleértve a szovjet megszállást és annak következményeit, valamint a Szovjetunióba kényszermunkára hurcolt magyarok tragikus sorsát.

A rendszerváltoztatás meghatározó eseményeinek a történetét is fel kívánják dolgozni a 25 éves évfordulóhoz kapcsolódó konferencián. Ehhez kapcsolódva az Antall-kormány megalakulásának negyedszázados évfordulójára is terveznek konferenciát, amelyen arról szólhatnak az előadók, hogy miként jött létre a polgári demokrácia

FORRÁS:

http://mandiner.hu/cikk/20140117_megalakult_a_veritas_tortenetkutato_intezet

Magyarországon. 2016-ban az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára különböző programokat szeretnének szervezni. Minden esztendőben intézeti évkönyvet jelentetnek meg, és szeretnének a többi történeti kutatóhellyel is együttműködni - sorolta.

Az intézményt létrehozó kormányzati szándék abból indult ki, hogy vannak a magyar történelemben olyan időszakok, amelyek kevésbé kerültek eddig reflektorfénybe és érdemes azokkal foglalkozni. A történészeknek pedig arra kell figyelniük, hogy az ország történetének minden eseményét illik elfogultságtól mentesen bemutatni - mutatott rá. Megjegyezte: a VERITAS ugyanakkor nem politikai megrendelésre dolgozik, mert az a történész, aki így írna történelmet, elveszítené hitelét. Az intézetet ezzel együtt már érték támadások, holott az érdemi munkát még nem is kezdte el - mondta.

Szakály Sándor annak a véleményének adott hangot, hogy a VERITAS-nak „*kicsit más szellemiséget kell képviselnie*”, mint az eddig már meglévő történettudományi kutatóműhelyeknek. Példaként hozta fel erre, hogy „*nem illik azt mondani, hogy nem volt valami, ami a fehérterrort kiváltotta*”, és nem szabad elferdíteni a tényeket, miszerint több ezer vagy tízezer áldozata volt a fehérterrornak, amikor ez a szám - megjegyezve, hogy ártatlanság esetén egy ember halála is sok - néhány százra tehető. A történész úgy fogalmazott: a történettudomány „*fejlődő tudomány*”, különösen fontos tehát, hogy egyes témák feldolgozásánál mire helyezik a hangsúlyokat. A történelmi forrásokat kizárólag úgy lehet felhasználni, hogy abból az utókor számára reális kép alakuljon ki az adott korszak eseményeiről, ennek megvalósítása pedig a VERITAS-nak is feladata. Szólt arról: nem szabad elfelejteni, hogy a Horthy-korszakban a helyi kommunista párt a Kommunista Internacionálé szekciója volt, ami azt jelentette, hogy annak tagjait idegen hatalom számára kémkedő személyekként tartották nyilván és a hatalom ennek megfelelően járt el velük szemben.

Rámutatott: azt a kérdést is helyre kell tenni, hogy az elmúlt, pártállami rendszerben Ságvári Endréről Petőfi-típusú héroszt faragtak, holott a történelmi tények azt mutatják, hogy a német megszállás után nem fejtett ki aktív ellenálló tevékenységet - legalábbis nem ismeretes, hogy hány német katonát lőtt le, hány vasúti szerelvényt vagy lőszerraktárat robbantott fel -, ellenben amikor a rendőrök és csendőrök le akarták tartóztatni, maga kezdeményezte a tűzharcot, amelyben meghalt.

FORRÁS:

http://mandiner.hu/cikk/20140117_megalakult_a_veritas_tortenetkutato_intezet

Szakály Sándor megemlítette, hogy azt a tévhitet is el kell oszlatni a köztudatban – melyet a pártállami időszakban sulykoltak –, miszerint a németek provokálták volna Magyarország hadba lépését 1941-ben Kassánál a szovjet felségjelzésű repülőgépekről ledobott bombákkal.

A magyar 2. hadseregből 1943. januárja és áprilisa között mintegy 28 ezer magyar katonát és munkaszolgálatost szállítottak Magyarországra sebesülten vagy betegen a Don-kanyarból, orosz források szerint 26 ezren estek hadifogságba és 42 ezren tehető az eltűntek, illetve elesetek száma. 1942 áprilisától 1943 áprilisáig, mintegy 250 ezer katona és munkaszolgálatos teljesített szolgálatot a magyar 2. hadsereg kötelékében és közülük az összveszteség – elesett, eltűnt, megsebesült, hadifogságba került – mintegy 125 ezerre tehető. Ez hatalmas szám, de arról nincs szó, hogy az egész hadsereg odaveszett volna a Don-kanyarnál – hívta fel a figyelmet.

A 2. hadsereg mindent előírt hadfelszerelést megkapott, de ez nem bizonyult elegendőnek a fronton. Emellett a hadsereg vezetése törekedett arra, hogy minimalizálja a magyar vérveszteséget. Tehát nem igaz az, amit az ötvenes-hatvanas években hangoztattak, miszerint a magyar katonákat vezetőik „odadobták” volna az ellenségnek – tette hozzá.

Kiemelte: arról is beszélni kell, hogy a Magyarországról kialakított képpel ellentétben az itteni zsidóságot igazán attól kezdve érte jelentős veszteség, amikor a német haderő bevonult Magyarországra, s így az ország szuverenitása erősen korlátozottá vált 1944. március 19. után. Utalt arra, hogy a történészek közül többen úgy ítélik meg, 1941-ben Kamenyec-Podolszkba történt az első deportálás a második világháborúban Magyarországról, de véleménye szerint ez inkább idegenrendészeti eljárásnak tekinthető, mert azokat, akik nem rendelkeztek magyar állampolgársággal, ide toloncolták ki. Amikor kiderült, hogy sokakat közülük meggyilkoltak, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter lehetővé tette a visszatérést Magyarországra – hangsúlyozta.

Mint mondta, a népbíróságok 1945 utáni tevékenységének elemzésekor azt is rögzíteni kell, hogy ezek visszamenőleges hatállyal hozott jogszabályok alapján ítéleztek. Erre azonban nem lett volna szükség, mivel a korabeli törvények alapján is felelősségre lehetett volna vonni a keretlegényeket, ugyanis ők nem voltak felhatalmazva arra, hogy a munkaszolgálatosokat agyonverjék.

▪ **MTI Megalakult a VERITAS Történetkutató Intézet**